

Lietuvių S-gos Brazilijoje Organas
Leidėjas: LIETUVIŲ S-GA BRAZILIJOJE
Atsakomasis redaktorius
Dr. Egaz Muniz Moreira Landim
Faktinis Redaktorius
Stasys Vancevičius
Rankraščius redakcija taiso savo nuožiūra. Nesunaudotų rankraščių nesaugo ir savo lėšomis negrazina. Už apmokamus skelbimus neatsako.

LIETUVIS

O maior e mais antigo jornal lituano na America do Sul
Didžiausias ir seniausias lietuvių laikraštis Pietų Amerikoje.

Prenumeratos kaina:

Brazilijoje metams 12 milreisių, pusmečiui 6\$000. Pietų ir Šiaurės Amerikoje: metams 15 milreisių, pusm. 8 milr.

Lietuvoje ir kitur užsieny metams 20 milr. pusmečiui 10 milr.

REDAKCIJOS IR ADMINISTRACIJOS
ADRESAS:

Rua Bandeirantes, 474 Tel. 4-3925
Caixa Postal 1764 São Paulo.

11-ti METAI.

SAO PAULO, 1939 m. Birželio - Junho mėn. 3 d.

NR. 22 (543)

LIETUVA EUROPOS KREPŠINIO PIRMENYBĖSE LAIMĖJO PIRMA VIETA

Politikavimas ar nuoširdus bendradarbiavimas?

Gal nėra pasaulyje dviejų žmonių, kurių nuomonės visais klausimais ir visuomet sutaptų. Bet kiekviena idėja turi daugiau ar mažiau šalininkų, kiekvieno darbo iniciatorius randa sau bendradarbių. Dėl šių priežasčių žmonės bendrauja, buriasi į organizacijas, kovoja ar bendradarbiauja. Tvirtiausios organizacijos yra tos, kurias sudaro vienodų pažiūrų, bendrų idėjų žmonės, kurios sugeba pakelti savo narių ekonominį ir kultūrinį gyvenimą aukščiau kitų greta jų stovinčių, kurios sugeba geriau apginti savo narių visuomeninius ir socialinius reikalus. Taip vadinamos „gerklinės“ organizacijos, kurios beveik visur apsiriboja jų vadų garsiais šūkavimais ir rengiamais mitingais, kad tuo parodyti savo jėgą, yra laikinos. Jų amžius baigiasi, kada nariai pasistato sau klausimą, ką tokia organizacija jiems (ji, bendrai imant, visuomenei) duoda, o likusius nesąmoningus narius išgaudo kitos panašios tik, žinoma, dar gerklingesnės organizacijos. Tokių pavyzdžių yra mūsų kolonijoje. Turime „Lituania“, „Rytą“, „Lietuvių Moterų Draugiją“, kurios turi aišų savo veikimo pagrįdą. Jų eka šandie turime puikių laisvųjų sporto srityje, lietuvišna į visuomeninį ir tautinį veikimą, mūsų tautiečiams laisvas nuo laiko sudaromos pros pamatyti gana vykusių lietuviškų vaidinimų, pasiklausti utiškų dainų. Tiesa, dainos eno srityje nuopelną turi ir ūsų kolonijos bažnytinis choras, taip pat „Vyčių“ choras, tris nors žiauriai mažutis, bet s dėl to nemėga. Bet šiedu torai organizaciniu atžvilgiu a Katalikų Bendruomenės dar, kurios patos organizacija vadinti nedrėsu. Ji labai paši į „gerklinę“ organizaciją, rios nariai neprivalo jokios ciplinos, o jų skaičius autotiskai didėja ar mažėja atveigiant į vadų riksmą ir kpanašius reiškinius. Turėję dar „Aušros“ klubą, kopevą „Grūdą“ (jo niekas netė), kurių egzistencija baigėu pirmu jų vadų užkimimu. ime ir daugiau panašių organizacijų. Panašus likimas beš jau laukia ir „Centro“, kuvada! pernai labai daug ža, o šiomet jau prikimo... Į mūsų organizacijų nuolatipapildytoju ir jų tautiniais ūrinio veikimo palaikytoju

yra lietuviškoji mokykla. Lietuvių Sąjungos Brazilijoje mokyklose jauni lietuviukai netik mokosi skaityti ir rašyti, bet beaugant jie įtraukiami ir į organizacinį (visuomeninį, kultūrinį) darbą. Čia gražiai veikia skautų lavinimosi būreliai, nekartą per mokyklų parengimus publika net pravirkdo mokinių chorų dainos... Čia vyresnieji mokiniai sudarydami mokinių kooperatyvėlius ruošiasi kooperatiniam darbui. Yra tiesa, kad devynios dešimtosios dalys į lietuviškas organizacijas ir chorus stojančio jaunimo yra mūsų mokyklų auklėtiniai. Bet ar daug tų organizacijų prideda nors po reišą prie mokyklų išlaikymo ir mokslo sąlygų pagerinimo? Jų vadai moka tik koliotis ir rekti, kad mokyklos vedėjas ar tėvų komitetas paprašo mokesnio už naudojimąsi mokyklos patalpomis. Jie kelia triukšmą per laikraščius, kad mokykla gerbdama savo vardą ir valstybės įstatymus kartais neatidaro savo durų įkaiusiems mitingieriams!

Tikia, kad nesuklydau pavaizduodamas mūsų kolonijos organizuotą ekonominį, visuomeninį ir tautinį kultūrinį veikimą. Ar jis negali būti gyvennis, labiau organizuotas ir sąmoningesnis? — Aišku, kad gali. Reikia tik dorų pastangų. Reikia, kad visos lietuviškos organizacijos rimtai dirbtų savo darbą. Daug kenkia ir visoki „nesklaidumai“, kurie pas mus neturi nei ideologinio pagrindo. Juos sukelia tik asmeniškios ambicijos, įžulumas ir stoka būtino kasdieninio mandagumo... Panašūs reiškiniai pastebimi ir kitose lietuvių kolonijose. Todėl Lietuvoje susidariusi tautinės vienybės vyriausybė, kuri trokšta visų lietuvių glaudaus bendradarbiavimo ir gražaus gyvenimo, kreipėsi ir į lietuvius iševius, kad mestų žalingas rietenas, bendradarbiautų visur žadindami lietuvių, o nelaimės valandoje paremtų ir savo senąją tėvynę. Daug kur lietuvių gyvenimas kreipiamas šia linkme.

Lietuvos Konsulas p. Aleksandras Polišaitis, būdamas giliai išsikinkęs, kad Brazilijos lietuvių organizuotas veikimas tebėra menkas, o pakankamai daug „išsišokimų“ vienų prieš kitus, kurie organizacijų klestėjimą ir darnų sugyvenimą tiesiog žudo, gegužės mėn. pradžioje sukvietė visų jam žinomų São Paulo

Europos krepšinio meisteris -- Lietuva.

Vaide matome bedžiūgaujantius draugus išnešančius iš kovos aikštės laimėtojus.

lietuvių organizacijų pirminikus pasitarti ir paieškoti kelių į gražesnį sugyvenimą. Visi pageidavo, kad lietuvių organizuotas veikimas būtų stiprinamas, o visokios tarpusavio rietenos šalinamos. Ponas Konsulas pasiūlė sudaryti Brazilijos Lietuvių Organizacijų Atstovų Tarybą, kuri padėtų organizacijoms išvengti visokių išsišokimų ir reguliuotų jų bendradarbiavimą bent tais klausimais, kur jos maždaug sutinka. Tokia Taryba nebūtų jokia nauja organizacija, kaip vėliau vienas kitas pradėjo būkštauti, bet laikas nuo laiko pasikartojęs organizacijų pirmininkų /ar specialių įgaliotinių/ seimas, kuris visai neliestų organizacijų vidaus reikalų. Pirmininkai pageidavo konkretnių pasiūlymų ir pasižadėjo iki gegužės 24 d. gauti atitinkamus įgaliotimus iš jų vadovaujamų organizacijų. Bet gegužės 24 d. „Centro“ ir į jį įeinančių organizacijų /Kurių daugumos jau tik vardai be likė! — Red./ pirmininkai apie gražesnio sugyvenimo ir bendradarbiavimo kelius tartis atsakė. „Centro“ pirm. kun. Arminas per „pasiuntinį“ prisiųsdamas atsisakymo raštą patsai pasmerkė save ir „Centrą“ nes pirmam pasitarime p. Konsulo iškeltai bendradarbiavimo idė ai pritarė kartu su kitais. Antrame pasitarime dalyvavo Lietuvių Sąjungos Brazilijoje atstovas J. Jurgilas, Sporto S-gos „Lituania“ pirm. L. Gaigalas, L. J. S-gos „Viltis“ pirm. V. Godliauskas, Lietuvių Moterų Draugijos pirm. L. Majienė, B. L. Aero Klubo atstovas M. Venckus, Skautų Rėmėjų Būrelio atst. F. Čemarka ir Bendruomenės „Centro“ atst. L. Jermalavičius su A.

Nagrodskiu. Pastarasis įteikė „Centro“ iš pasitarimų pabėgimo gromatą... Visi kiti dalyviai pareiškė, kad jų atstovaujamos organizacijos p. Konsulo pasiūlytos Tarybos sudarymui pritaria. Dabar kyla klausimas, ko ištikrųjų nori „Centro“ vadai: nuoširdaus bendradarbiavimo ar politikavimo, kuris jau kelis kart juos privedė iki rašinėjimo melagingų skundų?

P. N.-s.

Lenkijos atsakymas Dancigo Senatui.

Lenkijos vyriausybė oficialiai atsakė Dancigo senatui dėl incidento Kaltof mieste. Lenkijos vyriausybė savo notoje atmeta Dancigo senato protestą dėl to incidento ir pažymi, kad Lenkijos valdininkai savo pareigose buvo korektiški ir incidentas įvykęs ne dėl lenkų kaltės.

Lenkijos spauda tuo pačiu momentu rašo, kad Lenkija netoleruosianti jokių provokacijų Dancige ir neleisianti paneigti teisių į laisvąjį miestą.

Kariuomenės vadų konferencija.

Po anglų, prancūzų ir sovietų sąjungos sudarymo Londone numatyta susaukti Anglijos, Prancūzijos, Sovietų Rusijos ir Lenkijos generalinių kariuomenės

štabų viršininkų konferenciją. Konferencija aptars bendrą tų valstybių kariuomenės veikimo planą kilus karui. Šiai konferencijai priduodama daug reikšmės.

Daugelis Europos laikraščių spėja, kad demokratinio bloko didžiosios valstybės, pagaliau, galutinai užkirs kelią agresingai Vokietijai ir Italijai turės rimtai skaitytis prieš jas pastatyta jėga, kuri daugiau nebeis grobstyti svetimų žemių ir pavergti laisvų tautų.

Sudarytas demokratinų valstybių blokas.

Sovietų Rusijos vyriausybė jau atsakė į paskutinįjį anglų-prancūzų notą dėl demokratinų valstybių bloko sudarymo. Po ilgų derybų pagaliau visos trys valstybės galutinai susitarė sudaryti plataus masto karo sutartį, nukreiptą prieš betkokius užpuolikus. Sovietų Rusija primigtinai reikalauja, kad Anglija ir Prancūzija tuo pačiu garantuotų be išimties visų Sovietų pasienio valstybių, neišskiriant ir Lietuvos, nepriklausomybę. Anglai ir prancūzai sutikę ir šį Sovietų reikalavimą patenkinti Trilulės didžiųjų valstybių sąjunga, kurią sudaro Anglija, Prancūzija ir Sovietų Rusija įsipareigooti apginti nuo užpuolimo Lenkiją, Rumuniją ir visas Sovietų pasienio valstybes.

Šios trilulės sąjungos sudarymas Vokietijoje ir Italijoje suktas su dideliu nepasitenkimu.

Kas bus iš Brazilijos lietuvių kolonijos.

Nors Brazilijos lietuvių kolonija yra dar visai jaunutė, bet au daug sunkių valandų jai teko pergyventi.

Vos tik atvyko mūsų tautiečiai į šią svetimą šalį, dar nespėjo susipažinti su šios šalies papročiais ir naujomis gyvenimo aplinkybėmis, kai visu žiaurumu užgulė visą pasaulį sunkus ekonominis krizis, neišskirdamas ne naujosios mūsų tėvynės. Ir jeigu didelė dauguma darbininkų, gyvenančių savo gimtose šalyse aimanavo negalėdami pragyventi, tai daug sunkiau buvo išeiviams gyvenantiems svetimoje šalyse, o ypač mums, Brazilijos lietuviams. Buvo praėję vos du trys metai nuo mūsų atvykimo į šią šalį, taigi per tokį trumpą laiką tik vienas kitas tesuspėjo susitaupti keletą reišų, kurių pagalba galėjo gyventi kiek lengviau, o visi kiti turėjo skursti. Daugelis mūsų tautiečių pėsti kelia vo šimtus kilometrų, kad tikėtai susirastų kokį nors darbą nors ir su menkesniu atlyginimu arba dirbo vien už valgį.

Bet laikas bėga nusinešdamas su savim visus mūsų pergyvenimus, mums palikdamas tik jų atsiminimus. Taip metai po metų praėjo ir tas visą pasaulį slėgęs ekonominis krizis. Dabar jau laikai visai kiti. Darbą, nors ir su nedideliu atlyginimu visur galima gauti, o be reikalo pinigų neišleisdamas gali ir susitauptyti.

Todėl dabar mūsų tautiečiai pradeda geriau susitvarkyti. Kiek susitaupe stengiasi įsigyti kokią nors nuosavybę. Vieni perkasi žemės sklypus miestuose ir ten statosi namus, kiti perkasi ūkius ir pradeda ūkininkauti. Mano manymu, tų, kurie perkasi ūkius ateitį yra labiau užtikrinta negu tų, kurie perkasi žemės sklypus miestuose. Jeigu užteiktų vėl koks nors nedarbas, tai ūkininkas turi

maisto ne tik sau, bet ir dar gali parduoti, o maistas yra visada žmogui reikalingas. O miestietis, netekęs darbo, namo sienomis sotus nebus.

Šios nuomonės, tur būt, yra ir daugiau lietuvių, nes pastaruju laiku lietuvių ūkininkų skaičius auga diena iš dienos. Šiandien jau galima priskaityti keli šimtai lietuvių ūkininkų, kurių tarpe yra jau ir gerai prasi gyvenusių. Ūkius perka ne tik atskiros šeimos, bet ir pavieniai asmenys. Tai yra labai džiugus reiškinys, kad mūsų tautiečiai po keleto sunkaus darbo metų pradeda pasiluiuosuoti iš fabriku ir fazendų jungo ir tampa laisvais savarankiškais ūkininkais.

Bet matant kokių keliu eina Brazilijos lietuvių kolonizavimas žemės ūkyje, kyla klausimas, kas bus iš Brazilijos lietuvių kolonijos po kelių dešimčių metų. Aišku, kad lietuviai pirkdamiesi ūkius po vieną ar po kelias šeimas tarp svetimtaučių greit ištautėja ir nebesiskaito lietuviams žinoma, daugelis lietuvių neišsižada savo tautybės. Bet jie nu ties tiltą, kuriuo priaugančioji karta neišvengiamai turės eiti ir dings svetimtaučių jūroj. Ar gi galės tie mūsų jaunieji tautiečiai išlikti lietuviams, kuomet jie mažai girdėdami lietuvių kalbą bus išauklėti svetimšalių mokyklose? Aišku, kad jie lietuviams nebus. O ar negalima būtų nuo to išgelbėti nors dalį mūsų tautiečių? Man rodos, kad tai yra galima, tik tai reikia noro. Tai galima būtų padaryti įsteigiant lietuvių žemės ūkio ko

loniją. Daugelis gal paklaus: o kur gi pinigai tam darbui? Tiesa, čia yra gana didelė kliūtis, bet prie gerų norų ir ją galima nugalėti. Apie tai teks aprašyti atskirai, o dabar tikrai kviečiu mūsų inteligentus ir bendrai visus, kas tik save skaito lietuviu stoti į šį darbą arba jį kuo galint paremti, kad dar šiais metais būtų įsteigta lietuvių žemės ūkio kolonija. Juk Brazilijoje yra gana daug žemės, kuri ir vargšui yra prieinama.

Tai gi, į darbą visi kaip vienas ir viskas bus nugalėta. Tada nereikės glaustis prie svetimųjų, turėsime savo lietuvišką žemės ūkio koloniją, kur bus viskas savo, lietuviška ir malonu.

Kazys Daunoras
Joaquim Tavora, Paranapanema
Estado do Paraná.

* * *
St. Vancevičius.

Rio de Janeiro lietuvių tarpe.

(Tęsinys iš Nr. 21)

Jų batų dirbtuvėje nuolatos dirba po keliolika darbininkų. Darbo turi daug.

JONAS ADOMAVIČIUS turi trys gerus nuosavus sunkvežimius ir dirba Rio de Janeiro mieste prie pervežimų ir transporto. Uždirba gerai ir yra vienas iš geriausiai pasiturinčių žmonių Rio lietuvių kolonijoje.

JUOZAS RAMANAUSKAS, kuris neseniai vedė mirusiojo P. Janušio dukterį ir dabar valdo būvusių velionies Janušio batų dirbtuvę. J. Ramanausko batų

dirbtuvė randasi ant rua Anna Nery. Nuolatos dirba apie 20 darbininkų, daugiausia lietuvių. Yra dar keletas smulkesnių lietuvių biznierių ir amatininkų: siūvėjų, batsiuvių, atalių ir kito kių.

RIO LIETUVIAI GERIAU GYVENA.

Bendrai imant Rio de Janeiro lietuviai geriau gyvena už São Paulo ir kitų miestų lietuvius. Jie geriau uždirba, yra darbštesni, pini energijos ir pasiryžimo. Nežiūrint karšto klimato jie jau čia si neblogai ir daugumas savo gyvenimu patenkinti.

KULTŪRINIAI IR VISUOMENIS KI REIKALAI.

Rio de Janeiro lietuvių kolonijoje veikia viena lietuviška kultūrinė organizacija „Vilnis“. Jos ilgamečiu pirmininku yra p. J. Saurusaitis. Nežiūrint sunkių sąlygų „Vilnis“ vis tik neustojო veikusi. Kartas nuo karto daromi susirinkimai, valdybos posėdžiai, surengiamas vienas kitas vakaras ir t. t. Organizacijos veikimą labai apsunkina neturėjimas savo nuolatinės patalpos. Patalpos reikalu „Vilnis“ valdyba daug rūpinosi, bet vis dar iki šiol nepasiekė šio reikalo teigiamai išspręsti. „Vilnis“ s-gai daug padeda Lietuvos Garbės Konsulas Ponas E. Mobergas, kuris yra didelis vietos lietuvių bičiulis.

MOKYKLOS REIKALAI.

Rio lietuviai, ypatingai tie, kurie turi mokyklinio amžiaus vaikučių, labai susirūpinę lietuviškos mokyklos įsteigimu, tačiau tas reikalas čia sunkiai išsprendžiamas dėl patalpų stokos ir kitų priežasčių. Mat, Rio lietuviai gyvena labai išsimėtę ir beveik nėra tokios vietos, kur krūvoje, arba netoli viens kito daugiau lietuvių gyventų. Mokyklai reikalingas mokinių skaičius galima būtų sudaryti, jei prie mokyklos būtų bendrabutis. Lietuviškos mokyklos labai pagei-

dauja Caxias priemiesčio Merity lietuviai.

Vila Merity gyvena albu lietuvių šeimos vienoje. Šioje vietoje visi lieturi nuosavas namukas, kyklinio amžiaus vaikų, pra dešimties. Tačiau Vila jau yra už Rio de Janeiro to ribų, todėl einant nauj įstatymais šioje vietoje lietuviškos mokyklos įsteig būtų galima, nes užmieste neje svetimta kalba mokoma tik tuos mokinius, kas aukako 14 metų amžiaus. Mokyklos reikalais dūnos nosi ir „Vilnis“ valdyba. Šis reikalas kol kas dar išsprendžiamas. Stoka patalpų, lėšų ir kitos trukdo įsteigti lietuvišką Brazilijos sostinėje.

SVEČIUOSE PAS LIETUVIUS.

Rio de Janeiro lietuvių žymi nepaprastu vaikystės nuosirdumu. Kiekvienam Paulo ar iš kitur atvykū lietuviui yra geriausias svečias. Jie jį dalinasi savo vargais ir malais, pasakoja apie sėvimą ir t. t.

Ypatingai vaišingai r dūs yra Vila Merity. Vieną sekmadienį suė nifilioniu ir „Vilnis“ ninku J. Saurusaitiu. Vila Merity lietuvius me visas ten gyvenančių šeimas. Visur širdžiai priimti, lietuvinami. Tų lietuvių kurie iš savo darbo ten įsigijo po sklypų pasistatė nuosavą vaishingumą ir nuobuvav tiesiog sužadėję daug tikros lietuviškos parodo atvykus j svečius tautiečiai.

Vila Merity visi susipratę, tikri patys vaikūčiai puikiai viskai. Visi, seni ir garba prisimena Baksį, kuris čia patų turėjo skrajojam (Pabaiga 8)

SVETIMŠALIŲ REGISTRACIJOS IR JURIDINĖ ISTAIGA.

Rua Direita, 49 3o andar sala 37.

Esame pasiruošę tikrai ir greitai atlikti svetimšalių registraciją vietos istaigoje pagal istatymą 3010, taip pat: rūpinamės naturalizacijos reikalais Teisingumo Ministerijoje, išgauname Brazilijos pilietybės dokumentus pasamos vizas, sugrįžimui leidimus, atestatūs iš Junta Comercial pagal istatym 341 ir atliekame kitus reikalus estado ir federalinėse istaigose.

Kalbama prancūziškai, vokiškai, arabiška, turkiškai, graikiškai ir rusiškai.

St. Jurinis.

Kraujas ir alyvos.

(Tęsa iš 21 nr.)

Praslinkus kelioms minutėms, Milius dirstelėjo į veidrodūk ir pamatė savo bendrakeleivio veidą. Jis buvo baltas, lyg drobė. Matyt, nekaip jautėsi ore, nors oras buvo visai ramus, tačiau nepažįstamasis pergyveno kažką nepaprasto.

Staiga lėktuvas lyg kas supurtė. Milius dirstelėjo į žemę. Bligstančios ugnelės ir dūmų kamuoliai rodė, kad pradėjo veikti priešos artilerija. Milius pradėjo imti aukštį. Jau 1500, 2100, 2600, 3800 metrų rodė altimetras Tokiame aukštyje ir artilerijos ugnis nėra pavojinga. Perskridę artilerijos zoną ir po kelių likos minučių, pradėjo leistis, nes pasiekė savo tikslą. Porą kartų žemai praskrido, kad įsitikinti, jog nėra pavojaus, kas sudarytų lėktuvui tūpiant, ir kadangi nieks nepasirodė, Milius švelniai patūpdė lėktuvą.

Ponas X greit išsiroglino iš lėktuvo apsidairė ir tarė:

— 25 d. 5 val. vakaro aš tamsotas čia lauksiu. Vadinasi, už savaitės. Tad iki pasimatymo! — Persokęs per apkasą, pasileido miškėlio link.

Milius mostelėjo ranka, atsiveikindamasis su savo bendrakeleiviu ir, paspaudęs gazo rankeną, pakilo.

Pilki debesys vis tirštėjo ir tirštėjo. Po kelių minučių visai uždengė žemę ir Milius turėjo skristi akluoju skridimu. Nematė jis žemės, nematė dangaus, nematė net savo lėktuvo sparnų. Vadovavosi vien nebyliais ženklais, kuriuos rodė bortinėje lentoje įvairios rodyklės.

Sieloje pasidarė kažkaip nyku, neįtikėtina. Iš po sąmonės iškilo praetis vaizdai, prisiminimai. Vėl prieš jo akis atsistojavo vaizdas, vaizdas, kuris niekad neduoda jam ramybės: matė jis tą nelemtą naktį, kurį atėmė jam brangesnė už jo gyvybę — sužieduotinę juodakę Anę. Mato jis jos plačiai pravertas, krauju pasruvusias akis, mato

perskeltą galvą ir... gėstančią jos gyvybę... Rodos ir dabar jis girdi jos paskutinį ir atodūsį. Girdi automobilio švilpimą, tilto braskesį ir dūslų smūgį. Jau praėjo daug metų, tačiau dar iki šio laiko jis niekaip negali pamiršti, niekaip negali užmiršti tą baisią tragediją. Gyvenimas jam pasidarė nebeįdomus, nieks jį neįdomavo. Jis ieškojo mirties, lindo į pačias pavojingiausias vietas, skutamię jį skridimai virš apkasų vien malonuma jam sudarydavo ir kada parskridęs apžiūrėdavo savo lėktuvą, visuomet ironiškai nusisypsodavo: „Ir menki tie priešos šauliai. Ir kas jiems būtų kelis centimetrus taikliau taikyti j mane. Apie sėdinę pilna skylių, o sėdinėje nė vienos...“

Po pusvalandžio debesys vėl pradėjo retėti. Jau pro jų pro peršas matėsi pilkos žemės konturai. Milius patikrino savo skridimo kryptį. Kryptis buvo teisinga. Praslinkus kelioms minutėms Milius pamatė savo gūžtą. Jau jis mato, kad jo draugai užrietę galvas seka jį. „Užpult juos, — dingtelėjo jam galvą mintis, — pavaikyt po ae-

rodromą.“ Bet šiandio tiek to. Kada galutinai atliks savo uždavą, dar spės įrodyti savo draugams, jog ir jis vyras esąs.

Nutūpusį Milių tuoj apspito jo draugai:

— Kaip gerai išsprukote? — klausia vienas.

— Kaip jautėsi tavo „žvalgas“? — klausia kitas.

— Ar turėjai nuotykių ore? — klausia trečias.

Milius šyptelėjęs tarė:

— [sakyk] [vykdžiau] ir tikiau si jį išpildyti iki galo.

— Bravo! — sušuko kiti ir nuskubėjo į blindą. Jis pusrūčiauti.

* * *

Ir bėgo dienos, savaitės, mėnesiai. Prasliako pavasaris, vasara. Atėjo paniuręs ruduo. Pabūręs oras trūkdė karo veiksmus. Tačiau „Mirties eskadrilė“ nieko neatbojo. Diena iš dienos grįždavo vis su naujais laimėjimais. Tik savaitės bėgyje numušė penkiolika priešos lėktuvų, sudėgino astuoniolika stebėjimo pūslų, sulygino su žeme keturias geležinkelio stotis, o už frontėje įsteigė gausų šnipų tinklą.

Už tokius didelius pelnus... „Mirties Eskadrilė“ nei keitė savo būstinę, nei iš vietos į vietą nasis žydas.

Antanui visą laiką... Vieni uždaviniai... klausiai atlikti. Tai, ko jam dar nebuvo... „veži X ar Y į...“ Ja tik reikdavo... negalėjo ištraukti... šiuo atžvilgiu... Lt. Milius jau do... garbė tūpti prieš... tiksliai atlikti jam... vinį. Antanas jam... jo, tačiau, kaip... draugai, visados... su Miliu apsigy... blindaže ir visados... savo pergyvenim... dengė Antanui... gediją, o Antanas... veik abiejų buvo... skirtumas tas, ka... dėtinė amžinai... deles juodas akis... eina kažkur nepa... džiūlais kehai. V... viejų tikslas buv... siai surasti mir... biau jie jos ies... ji nuo jų tolnosi...

Vietos lietuvių gyvenimas.

DAUG LIETUVIŲ VYKSTA IŠ SANTOS.

Šį sekmadienį į Santos pajūrį vyksta didžiulė Sporto S-gos „Lithuania“ ekskursija. Į ekskursiją iš anksto užsirašė labai daug lietuvių iš visų São Paulo miesto rajonų. Jei tik bus gražus oras, tai reikia tikėtis, kad ekskursija visais atžvilgiais pavyks.

PALENGVINIMAS MŪSŲ SKAITYTOJAMS.

Lietuviai išieiviai Lietuvoje ir kituose kraštuose turi daug savo giminių, draugų ir artimų pažįstamų. Daugelis dėl laiko stokos ir kitų priežasčių retai tegali laisvai susirašyti, todėl dažnai užsako žiems „Lietuvi“. Mūsų išieivių giminės, kurie gyvena „Lietuvi“ iš laikraščio sužino apie Brazilijos lietuvių gyvenimą. Kadangi dėl aukšto pašto tarifo „Lietuvio“ prenumerata nėra pigi, tai kad palengvinus mūsų skaitytojams, norintiems laikraštį užsakyti į Lietuvą ir kitur į užsienį, administracija pasiryžo teikti tokį palengvinimą: užsakius laikraštį už sienį galima mokėti už prenumeratą dalimis po 5\$000 (penkis milžiusus). Pinigus galima siųsti ir pašto ženklais apdraus tame laiške. Pinigus siųsti ir laišku adresuoti taip: „Lietuvio“ Caixa Postal 1764 S. Paulo.

SUNKUMAI SU REGISTRACIJA.

Kaip žinome, Brazilijoje veikia įstatymas, kuris verčia visus abiejų lyčių svetimšalius nuo 18 iki 60 metų registruotis tam tikroje įstaigoje (Deligacia dos Estrangeiros). Lietuviai išieiviai būdami lojalūs vietos įstatymams irgi skubina registruotis, bet tenka susidurti su sunkumais. Norint užsiregistruoti reikia išsiimti identifikacijos pažymėjimą /atestatod iš antecidentės/. Ant rua Gusmões prie identifikacijos įstaigos žmonių susigrudimas toks didelis, kad norint tieji išgauti pažymėjimą turi su gaisri labai daug laiko ir negali prisiminti. Įstaiga atidaroma 12 val., o jau 7 val. iš ryto stovi didžiausia žmonių eilė. Per dieną dabar išduodama tik 200 pažymėjimų, tuo tarpu kai interesantų kasdien susirenka virš tūkstančio.

Kaimynas.

MAŽEJA MOKINIŲ SKAIČIUS.

Dr. J. Basanavičiaus mokykloje mokinių skaičius vis mažėja. Ši mokykla yra tikrai nelaiminiga. Dirbant čia mok. E. Pažėrai jau kilo nesuspatingų tarp mokytojų ir mokinių tėvų. Bet mokinių vis būdavo apie 60. Mokykloje buvo gražus skautų būrelis. Gerai veikė ir sporto s-gos Lituania skyrius. Mokyklos vedėjas tėvų ir sportininkų padedamas dažnai surengdavo pramogų. Gautu pelnu apmokėjo kelis tūkstančius mokyklos skolų už žemę ir smulkius remontus. Bet nuo 1938 m. pradžios, kai mokyklos vedėju ta-

po atkeltas mok. F. Girdušas visas pradėjo kriksti. Naujasis vedėjas visai nutraukė ryšius su mokinių tėvais. Į savo darbą žiūri pro pirštus. Todėl šiuo metu mokykloje belikę tik apie 30 mokinių. Žinome, kad S-ga turi savo mokyklų inspektorių, bet nežinome, kodėl nesutvarko mūsų mokyklos ir leidžia mokytojui šeiminkauti taip, kad ir patys karščiausi lietuviai turi perkelti savo vaikus į svietimas mokyklas? Rodos, ir S-gos valdyba galėtų atvažiuoti ir įsitikinti.

Trys Anastaziečiai

ATVYKSTA IŠ LIETUVOS P. M. ŠALTENIENĖ.

Birželio 4 dieną belgų laivu „Pirapolis“ į S. Paulo atvyksta iš Lietuvos „Lietuvio“ skaitytoja ir bendradarbė Ponia Marija Šaltenienė su sūneliu P. M. Šaltenienu šokių profesorė, baigusi Paryžiuje Aukštąją Šokių Akademiją. Kaune p. M. Šaltenienė turėjo vieną iš geriausių šokių mokyklų. Galimas dalykas, kad p. Šaltenienė Brazilijoje pagyvėns ilgesnį laiką.

VISI LIETUVIAI DŽIAUGIASI

Šiomis dienomis S. Paulo lietuvių koloniją pasiekusi žinia apie Lietuvos krepšinininkų laimėjimą Kaune labai pradiugiavo visus lietuvius. Lietuviai išieiviai džiaugiasi ir didžiuojasi mūsų broliais Lietuvoje, kurie visame pasaulyje išgarsino mūsų tėvynės vardą.

ATLEIDŽIAM MOKYTOJAI.

Nuo gegužės mėn. 1 d. atleistas iš tarnybos mok. Klevas Gu davičius, kuris mokė dainų vi-

sose L. S. Br. mokyklose. Dabar atskiro dainų mokytojo nebus. Nuo liepos mėn. 1 d. dar atleidžiama mok. O. Pažėrienė ir panaikinamas inspektoriaus etatas. Insp. S. Bakšys pasilieka Vysk. M. Valančiaus mokyklos vedėju. Sąjungos valdyba stengiasi susitarti, kad vienas iš esamų mokytojų inspektoriaus pareigas eitų be jokio pridėamo atlyginimo.

Dabar, siurėjant pirmųjų skyrių veikimui, numatoma, kad dar vienas mokytojas galės būti atleistas. Viskas eina daroma taupumo sumetimais.

SUŽEIDĖ „LIETUVIO“ SKAITYTOJĄ.

Darbštus lietuvis Liudvikas Kuncė ilgai dirbo Kubatone naudojamas Licht and Power kompanijoje. Šiomet jis buvo perkeltas į Rio de Janeiro. Ten darbo metu, trūkusi geležies atčiai pavojingai sužeidė kairiąją akį. L. Kuncė tuoj nuvežtas į ligoninę ir padaryta operacija. Dabar mūsų laikraščio skaitytojas ir bendradarbis jau sveikas, bet sužeidimas paliko nemalonias pasekas. Už sužeidimą kompanija sutiko išmokėti 5.000\$000 kompensaciją, bet L. Kuncė mano priimti kompanijos pasiūlymą pasirinkti jam įmanomą darbą, kuris bus gerai apmokamas ir garantuotas iki tol, kol tik jis dar norės dirbti. Jei gydytojai vėliau rastų, kad jis dirbti negali, išeitų į pensiją.

LIETUVIAI KOLONISTAI ARAPONGAS APYLINKĖJ.

Šiaurės Paranos estade kolonizacijos kompanija Cia de Terras Norte do Parana turi milijonus žemės plotus, kuriuos sparčiai kolonizuoja. Minėtoji kompanijoje turi pirkę žemės ir keletas lietuvių kolonistų. Ne

„LIETUVIO“ ANKIETA Nr. 2

- 1. Ar seniai Tamsta laikraštį skaitai ir kada jis daugiau Tamstai patiko? (Nurodyti metus, laiką ir pan).
- 2. Ar tvarkingai ir kokiomis dienomis Tamsta gauni „Lietuvi“?
- 3. Ar perki „Lietuvi“ pavieniais numeriais ar prenumeruojai?
- 4. Kas Tamstai „Lietuvyje“ patinka ir kas nepatinka?
- 5. Kurie straipsniai Tamstai labiausiai patiko? (Pažymėti straipsnių pavadinimus ir autorius).
- 6. Ar visi straipsniai Tamstai gerai suprantami. Nurodykite, kurie buvo per sunkūs ar nesuprantami.
- 7. Kokių straipsnių, apysakų, žinių ar kitų dalykų Tamsta no-

- rėtumei „Lietuvyje“ rasti?
 - 8. Ar patinka Tamstai „Lietuvio“ išvaizda, šriftas, straipsnių, žinių ir t. t. sutvarkymas?
 - 9. Kokių daugiau pageidavimų Tamsta turite?
 - 10. Ar norėtumei Tamsta, kad „Lietuvio“ Jus lankytų dažniau?
- Į visus šiuos klausimus atskiai surašyti atsakymus ir neatidėliojant siųsti Redakcijai.
- Atsakymus bei pageidavimus prašome rašyti visų skaitytojų, bendradarbių bei taktininkų tiek iš provincijos, tiek iš São Paulo miesto. São Paulo mieste gyvenantieji skaitytojai, kuriems patogiau, gali laiškus paduoti tiesiog į Redakciją, nesiuočiand paštu.
- „LIETUVIO“ REDAKCIJA.

S. PAULO — RIO DE JANEIRO TIK PER 11 VALANDŲ moderniais ir luksusiniais autobusais. Autobusai puikiaisiais įrengti. Minkštos sėdynės, tualetas, W. C., radio, baras ir t. t. Pakeliui sustoja Taubaté, Guaratingueta, Bananal ir Poso Seco. Bilietas tik 65\$000. Į ten ir atgal 110\$000. Iš S. Paulo išeina kasdien 8 val. ryto ir į Rio atvyksta 7 val. vakaro. Iš Rio išvyksta 6 val. ryto ir į S. Paulo ateina 5 val. vakaro.

EXPRESSO S. PAULO—RIO DE JANEIRO.

Alameda Cleveland, 101 (prie Sorocabana stoties)
Tel. 5-7795 S. Paulo.
Rio: Av. Rio Branco, 9 3º andar sala 338 Tel. 23-2858.

LIETUVA VĖL LAIMĖJO EUROPOS PIRMENYBES.

Viso pasaulio lietuviai, o ypač sportiškas jaunimas su pilnai suprantamu nekantrumu laukė Europos krepšinio pirmenybių. Visi žinojo, kad Lietuvos vyrai turės be galo sunkias kovas su geriausiomis Europos krepšinio komandomis, bet, taip pat, kiekvienas, jautė, jog lietuviškas ryžtumas turės laimėti. Praeitą sekmadienį pasibaigė šios pirmenybės, ir mūsų troškimai išsipildė — Lietuva, nepralaimėjusi nė vieno rungtynių, laimėjo Europosmeisterio vardą. Po Lietuvos seka: Latvija, Lenkija, Prancūzija, Estija, Italija, Vengrija, Suomija.

Jau nuo 1937 metų, kada Lietuva pirmą kartą laimėjo tokias pirmenybes, ši sporto saka varto beveik tautiniu žaidimu — nėra žmogaus, kuris nebūtų teoretinškai su krepšiniu susipažinęs, nėra sporto klubo, kuris neturėtų gerai paruoštų komandų. Nuo to laiko Lietuvos krepšinio žaidimo lygis ėjo šuoliais pirmyn. Lietuvos rinktinė, būdama Europos meistreriu, iš daugelio žaistų tarptautinių rungtynių yra pralaimėjusi vos dvi, jos būtent — vienas su Prancūzija ir vienas su Latvija. Šioms pirmenybėms tik paskutiniu laiku buvo išrinkta 15 ger-

riausių krepšinininkų, kuri patikėta Lietuvos spalvų mas. Štai jie: Andriulis, Dainas, Budriūnas, Cenfelėnas, Gėla, Kriaučiūnas, Lesčiūnas, Mažeika, Nikolskis, Petruskas, Puzinas, Ruzgis ir Šliupas. Kurie krepšinininkų geriausiai pasilaukė pačios pirmenybės, dar žinių neturime, bet žinau, kad artimiausioje ateityje aiškėa. Kol kas mes priimame bendram visą lietuvių dėmę ir siunčiame Europos steriuji savo nuostipius linkėjimus.

— Gegužės 28 d. Mokiniečiai žaidė futbolą su „Vs. Del Prete F. C.“ Lietuvos antroji komanda jo 2 : 0, gi pirmųjų rungtynės, kilus nesuspatingam kėlinio pradžioje nutrauktos.

— Mokus skyriaus darbininkai savo tarpe vykdo nes. Baigiantis pirmųjų geriausioje padėtyje yra Augaitis. Jis, išsiųstas, yra pralaimėjęs naują partiją.

tolį Arapongas miestelio gyvena trys lietuvių šeimos. Šiomis dienomis ten pat nupirko žemės dar trys lietuviai: Jonas Dačiulis, Ignas Norvyła ir Pranas Baronas. Ig. Norvyła nusipirko net 30 alkierių, o kiti du po 5 alkierius. Žemė Arapongas apylinkėje labai derlinga. Visi toje apylinkėje gyvenantieji kolonistai puikiai gyvena.

apie savo laimę ir vertę tik gausime, spausdinti

MAINOS RŪBAL

P. R. PIRMUTINIS JACARĖ.

Užpernai ir pernai mūsų laikraštje daug buvo rašyta apie lietuvių aukso ir deimantų ieškotojus. Išskyrus lietuvi, kuris buvo pasivadinęs João de Mato ir José Lituano, visų kitų laimė buvo šykšti. Dalis jų grįžo į S. Paulo patys, dalį teko draugams parsivežti, ir tik nedaugelis liko. Apie juos žinių veik neturime. Bet gegužės pradžioje vėl apėjo São Paulo keli mūsų laikraštis laimė išėjo. Dabar gavome iš Corumba, Matto Grosso laišką, kad Paraguay upe pro šį miestą mažu luoteliu prasiųrė du lietuviai gamimpieriai — Vladas Merkevičius ir Fricas Kuršaitis. Abu esą labai privargę, bet turi vilčių pasiekti Paragvajaus aukštupio intakus, kurie tikrai turtingi aukso ir deimantais.

Pirma „Šviesa“, o po to „Aidas“ apsidžiaugė, ir rias skundais susitepus su Ragazinskiu ir jų špitolininkų atgauna sudidintas pašalpas, kuri ta ir tuodu laikraštukai džiaugsmas suprantant jie skelbia, kad „Lietuvų nebegaus. Tai tiesa“ pašalpų negauna. Čia iš prenumeratų ir parduodamų pavieniolių. „Lietuvio“ s ar siilpnėjimas yra jo bendradarbių ir bičiulis. Jis rašė ir rašys. Bus dar laisvesnis iškių negerovių, apie kitai buvo priverstas. Taigi, kai „Šviesa“ rašo apie „litėdžius“, „samdinius“, jie rašo idomu, ar dabar litai nebedvokia Lietuvos ir darbininkų prakait

IŠ ANGATUBA PA

Dabar mūsų apylinkėse baigiamas nuimti medius. Taip pat baigiamas nuo lauko ir kitus pavilnės kainos šmet gerėjo ir yra aukštesnių metų kainas. Šiais metais tikisi gauti pelno. Už medvilnės pas mus dabar mokama 16 milžiusų. Už 160 kg/ su lukštais už kukurūzų — 11 milžiusų. Lietuviai ūkininkai jėvų išskyrus meparduoda ir laukia gėnų. Lietuviai ūkininkai ba apyiinkėje žada sekantiems metams. Čia gera ir duoda netais. Juozas S.

Žmogus, susikroves milijonus iš naftos

Jeigu nuo žemės paviršiaus staiga dingtų nafta, tai didelė dalis mūsų technikos išradimų nustotų savo vertės. Netekus naftos, turėtų sustoti daugelis motorų: autobusai, automobiliai ne tektų savo varomosios jėgos; visi mūsų laikų tipo lėktuvai turėtų būti išmesti, nes jų motorai taip pat varomi nafta. Nafta kaip motorų varomoji jėga, turi milžiniškos reikšmės ir karui. Todėl suprantama, kad visos valstybės stengiasi apsirūpinti nafta. Dėl naftos tarp įvairių valstybių šiandien eina didelės varžytynės. Į Rumunijos naftos šaltinius tiesia rankas Vokietija, kuriai naftos kaip tik labai trūksta.

Naftos eksploatacija kai kuriuos žmones yra padariusi milijonieriais, net milijardieriais. Didžiausieji naftos — žibalo karaliai buvo Rokfeleris ir Henri Deterdingas.

Kai ėmė veikti Deterdingas, Rokfelerio sukurtoji ir jam priklausiusioji naftos eksploatacijos bendrovė „Standard Oil“ jau buvo apėmusi, galima sakyti, visą pasaulį, kur tiksliai buvo kokie naftos šaltiniai. Tačiau nežiūrint to, Henri Deterdingas pradėjo su Rokfeleriu kovą ir tą kovą, galima sakyti, laimėjo. Iki Deterdingo, visi kiti, kurie bandydavo kurti naftos bendroves, tuojau patekdavo Rokfelerio bendrovei. Kovoti su Rokfeleriu atrodė tikra beprotybė. Jei kas pabandydavo Rokfeleriu priešintis, tas tuojau būdavo sunaikinamas. Tačiau Deterdingas nuėjo kitu keliu.

Deterdingas gimė 1886 metais bal. 14 d. Olandijoje, Amsterdame. Jo seneliai buvo neturintys, vertės gėlių prekyba. Vėliau ir visai bankrutavo. Jo tėvas buvo mažyčio laivo kapitonas, tačiau anksti mirė (Henriui tuomet buvo tik 6 metai amžiaus).

Sulaukęs šešiolikos metų Henri Deterdingas stojo už menką

atlyginimą tarnauti į vieną banką. Po kiek laiko jis iš banko išstojo ir išvyko į kolonijas laimės ieškoti. Besibastydamas po kolonijas jis susipažino su naftos reikalais. Tai buvo Sumatro saloje, kur neseniai buvo įsisteigusi naftos bendrovė „Royal Dutch“ („Karališkasis Olandas“). Deterdingas pastojai tarnauti šitai bendrovei. Tai buvo, palyginti, menka, silpna bendrovė. Jos savininku buvo tūlas Augustas Kessleris. Šitoje naftos bendrovėje Deterdingas išstarnavo 10 metų. 1900 metais kai Deterdingas turėjo apie 35-rius metus amžiaus, iš kelionės po Europą grįždamas mirė bendrovės savininkas Kessleris. Savo įpėdiniu jis paskyrė tarnautoją Deterdingą. Tai buvo Deterdingui nelaukta laimė. Bendrovės direktoriai tuo labai nusitebo, tačiau Kesslerio valiai tu rėjo nusilenkti. Bendrovė iki to laiko buvo jau žymiai išaugusi ir turėjo keliasdešimt tūkst. tančių tarnautojų.

Ėmęs vadovauti bendrovei, Deterdingas pirmiausia susirūpino tinkamai suorganizuoti naftos transportą, pervežimą. 1912 m. jis susitarė su tūlu Markum Samueliu, „Shell Transport and Trading b-vės“ valdytoju. Toji bendrovė buvo įsigijusi moderniškus laivus vežianti tanklaivius. Susitaręs su Samueliu, Deterdingas ėmė galvoti ir apie tai, kad jis gali ne juokais pradėti kovą ir su pačiu žibalo karaliumi Rokfeleriu.

Tuomet jis nuvyko į Jungt. Am. Valstybes pažiūrėti, kokie žibalo reikalai yra tenai. Tarp kitko jam teko susitikti ir su pačiu Rokfeleriu, kuris gana šaltai jį priėmė.

Nuo to laiko tarp Rokfelerio ir Deterdingo prasidėjo kieta kova. Ir, reikia pažymėti, daugiausia laimėdavo Deterdingas, — ir Indijoje, ir Kinijoje, ir Pietų Afrikoje, ir kt. 1912 metais „Ro-

Ona Miciūtė. PALAIMINTAS BŪKI...

Palaimintas būki, pavasario ryte,
Sugrįžęs arimais, žibutėm melsvom apsikaisęs,
Pro langus pirkutės pasiuontęs mums šypsni,
Ant pievų plačiųjų žalumas jau skleisis.

Palaimintas būki už giesmę pilkų vēversėlių,
Už gavių padangėje skriejančių vėjų,
Už viltį paslėptą krūtinėje brolių artojų,
Kai rankos jų grubios pirmąjį grūdą pasėja.

Palaimintas būki už melsvąjį dangų,
Už šilimą saulės, jos spindulius aukso;
Už žalią lapelį, kuris jau iš pumpuro gvildos
Ir vienas nustebęs pavasario aido jau klausos.

Palaimintas būki už kibirkštį džiaugsmo,
Kuri jau ir mano krūtinėj lyg žiedas nušvito,
Už žvilgsnį šį lakų į mėlyną ramųjį tolį,
Už ilgesio mintį, už giesmę jau kitą.

Vilnius.

„Royal Dutch“ jau galėjo nupirkti dvi dides naftos bendroves („Bnio“ ir „Mazut“) Kaukaze. Tačiau po bolševikų perversmo tos bendrovės buvo nusavintos. Taip Deterdingas iš naftos ėmė krauti milijonus. 1936 m. „Royal Dutch“ bendrovei jau priklausė apie 10% visos pasaulinės naftos gamybos, o naftos — žibalo šaltinių valdė beveik pusė. Bendrovėj tarnavo apie 50 tūkst. žmonių.

Š. m. vasario mėn. pradžioje Deterdingas mirė. Palaidotas Vokietijoje, kur paskutiniu metu gyveno jo žmona.

Deterdingo pavyzdys mums parodo, kad ir neturtingas, paprastas žmogus dėka savo sumanumo, energijos, gabumų gali iškilti į pačias pirmąsias pasaulio turtuolių eiles.

Kaip dirba Fordo fabrikai.

Amerikos Lietuvių Akc. B-vė Kaune, kino „Forum“ salėje, su rengė paskaitą ir demonstravo

filmą apie Henry Fordo fabrikus ir veiclą, Ford Motor Company direkt. Hjalmar Mortensen iš Kopenhagos skaitė danų kalba paskaitą apie Fordo fabrikus ir patį Fordą. Paskaita buvo išversta į lietuvių k. Be to, buvo demonstruotos dvi filmos iš Fordo automobilių gamybos srities.

Gyvenime dažnai pasitaiko, kad darbštus ir sumanus žmogus, nors ir neturtingas, vis dėlto gali daug pasiekti ir įsigyti daug turto. Toks buvo ir H. Fordas. Jis, nors gimė ir augo ūky, bet labai domėjosi mechanika. Iš pradžių tyrinėdavo laikrodžių mechanizmus, o vėliau susidomėjo motorais ir, sulaukęs 30 metų, pats savo rankomis menkoje dirbtuvėlėje padirbo pirmąjį 2 jų cilindrių automobilį. Čia buvo didžiųjų Fordo fabriko užuomazga.

Šiandien Fordo fabrikai užima 445 ha žemės.

Juose dirba net 80 tūkst. žmonių. Fabrikai per parą sunaudoja 2 mil. litrų vandens, t. y. daugiau negu milijoninio miesto

gyventojai kartu paimti. Fabrikų jėgaimė parodo net iki pusės milijono arklų jėgų galingumą. Ligi šiol Fordo fabriko yra pagaminę ir pardavę apie 27 mil. automobilių.

Darbas Fordo įmonėse labai gerai sutvarkytas. Kiekvienas darbininkas dirba tik labai siauros srities darbą. Visur didelė švara ir tvarkingumas. Surenkamos mažiausios nuodrožės, piuvėnos. Iš senų lentgalių ištraukiamos vėnos ir paskiau, vėl perdirbus, suvartojamos įvairiems tikslams.

Automobilių dalys, kol galutinai sunarstomos, turi pereiti per daug skyrių, kur jos dailinamos, šlifuojamos etc. Sumontavus visas dalis, automobilis tikrinamas, bandomas, važiuojant specialiais įvairios rūšies keliais, pradant geriausiomis autostradomis, baigiant prasčiausiu, duobėtu keliu. O ir prieš sumontuojant visos automobilio dalys tikrinamos bandant atsparumą.

Fordas žaliavų savo fabrikams turi užtektinai. Jo rankose yra nemaža kasyklų — geležies, aliuminijaus, švino etc. Jis turi taip pat gerą gabalį miškų, kauluko medžių plantacijų.

Fordas sakosi, kad jis, pradėjęs iš bendrovės su 28.000 dolerių, išplėtė savo veiclą laikydamasis tokių principų: 1) jokios baimės dėl ateities; 2) nekreipti dėmesio į konkurenciją; 3) pirmoji eilė patarnavimas, o tik paskui pelnas. Pelnas ne prekybos pagrindas, tikslas, bet rezultatas; 4) Gamyba nėra pirkti žema kaina ir parduoti kuo aukštesne. Taip pat Fordas nepripažįsta „sukto vikrumo“, kaip jis pats sako.

Tikrai iš to energingo 76 m. senelio galima pasimokyti ištvėrimumo ir ryžtingumo siekiant tikslo.

TIK LIETUVIŲ SKAITYDAMAS VISKĄ ŽINOSI.

Ad. Vaga.

Už bažnyčios, priešventoriaus...

Feljetonas.

(Nata, maždaug, kaip „Už giružės teka upė“)

2.

Už bažnyčios, priešventoriaus, alaus bonkos skamba: Tai „kolonija“ įkaltus baigia „kilnų“ darbą... Plius-Ar-Minus ir Pijušas Gordo apkabino: — Dumk greičiau į Rio Branco, kol dar nieks nežino... Ir prisiekė, kad jų darbas bus slapėjų slapčiausias. Bet slapčiausia džiaugė Gordo du zuikiu nušausias: — Bandeirantę po šio skundo truškins Rio Branco, Plius-Ar-Minus su Pijušu drebės mano rankoj... Magro šluosto akultorius, niežti jam liežuvis Pasigirti, kad pagavo tokią stambią žuvį. Varža mina jam ant kojos: „Uzdaryk srėbtuvę. Mes tylėkim lyg kad nieko būtų čia nebuvę“... Plius-Ar-Minus čia paleido kakarinę savo, Kurėią sąžinę ramino, juokės ir dainavo: — Gordo Judas pirmutinis. Aš po jo tik antras... Te prasmenga Bandeirantė! Te gyvuoja Centras!...

Liūdnas liūdnas vakarėlis, dar liūdniau iš ryto: Nė kirviu neištašysit tu, kas parašyta. O po miestą sklinda žinios — juokias Bandeirantė, Kad „kolonija“ paliko Centrai didį kraigtį... Visos paslaptys iškyla, kai ateina laikas: Jau įvyko, ko Pijušas taip su baime laukė. — Skundus rašote iš keršto... — Sprendžia Rio Branco — Grįžkite į bažnytelę vest avių į dangų... Krito ten ir Gordo markė, vos nebankrutavo,

Kai septyni Salemonai kiaulių vardą gavo. Kur dabar akis padėsit, vyrai sutoonuoti? Kaip jūs drįsot skųst lietuvį, svetimiams meluoti? — Mūsų paslaptys išduotos. Jau visi tai žino. Sklinda nuorašai mūsų skundo... — Rauda Kastantinąs. /Ach, geriau nebeminėkim vardo šito latro: Vienoj įstaigoj jis turi vardą „vinte quatro“.../ Plius-Ar-Minus susikrimtęs lysta, plinka, žyla, Ant akinių žvilga rasos, juodos mintys kyla. Bet išeiti vėl į kovą Gordo jį sugundė: — Rėk, tėveli, pilna gerkle, kad kiti mus skundė!...

Už bažnyčios, priešventoriaus, alaus bonkos skamba: Jau atvyko lauktas svečias, yra naujo darbo... Visi gerbia jį, kaip moka. Visi su juo tarias. O jis rodo trumpas kojas ir ant visų baras: — Plius-Ar-Minus su Pijušu skundais pasipjovė... Bet... Advokatu jis būti ir čia nesiliovė. Ir, sugrįžęs į tėvynę, skundą užmaskavo... Tiktai Kurija kauniškė nuorašą jo gavo... Juokias Magro, šypsos Gordo: kas užgins pliovoti! Bet... Pijušas atvažiuo su griekais kovoti! Senas vyskupas nuliūdo: „Neverti jie grašiol!“ Plius-Ar-Minus ir Pijušui papeikimą rašo. Rašo, rašo... Lipdo voką... Akys ašarotos... — Dieve, būkie gailėstingas! Sugrąžink jiems protą! Po São Paulo plinta žinios. Lyg žaibu paplito: Po šio laiško jiems nemiela nė saujelė litų... Graudžiai rauda Pijušelis: „Neklusiau Šermonio. Dabar vardas išdaviko teršia šventą stoną“... Tik įširdę Plius-Ar-Minus savo plikę šiaušia: Jis dar mirktelstąs Onutei, kai tik litų gausias... Gordo lysta. Ir prie „arpos“ diržu pilvą veržia: Jis tylėsiąs, kol karvutę iš Zelinos melžia!...

Red. Pastaba: Autorius sutiko, kad šį feljetoną persispausdintų ir „Šviesa“ su „Aidu“.

Moterys -- laivų kapitonai.

Sovietų Rusijos moteris Ona Ščetnina pirmoji visame pasaulyje paskirta vandenyno garlaivio kapitono. Dabar ji tik 29 m. amžiaus, bet jau turi didelę plaukymo praktiką.

Turėdama 16 metų ji stojo į jūrų mokyklą Vladivostoke.

1930 m. Ščetnina jau kapitono padėjėja, o 1934 m. jau gavo tolimo plaukiojimo kapitono diplomą.

Kasmet Sovietų Rusijoje atsiranda vis daugiau moterų — jūrininkių. Upių laivuose dabar Sovietų Rusijoje dirba 21.974 moterys, o jūrų laivuose — 8.805.

Kita moteris — Antanina Sumilina paskirta „Moitov-Skribin“ garlaivio, kuris plaukioja Kamo upe, kapitone; Vėra Kar gopolova — „Sovet“ laivo, kuris plaukioja Irtišo upe, kapitone; A. Kisa — „Pioner“ laivo kapitono padėjėja. Vien tik Maskvos — Oksko baseine upių laivų transporte dirba 1011 moterų, jų tarpe 11 inžinierių ir 19 technikų. Per pastaruosius 2 metus Sovietų Rusijoje baigė mokslą ir gavo darbą 354 moterys, vandenų transporto inžinierės.

Didelės nelaimės iš menkučių priežastų.

Mirtis — niekieno nemėgiama ir nelaukiama viešnia. Tačiau ji nieko nepaiso ir be jokių rezervų ar sąlygų skina ir retina žmonių eiles. Užsienio spauda aprašo daugelį atsitikimų, kuomet mirtis savo tikrą darbą atliko labai būdingomis aplinkybėmis. Pačios menkiausios priežastys nuvarė į kapus. Štai, prancūzas Arthuras Couroublé dvidešimt šešerių metų amžiaus technikas, piasuoydamas savo rankos nagus, nelaimingai įpiovė truputį per giliai. Rodos, tai menkinėkis, ir mums patiems

tai neretai atsitinka, tačiau vargšui Couroubliui buvo pakankama priežastis mirti. Užsikrėtė kraujas. Kadangi nesukubėjo pas gydytoją, tai po keuriolikos valandų užsinoūdijimas apėmė visą kraują. Gydytoją pagalba buvo pavėluota. Nepaėjęs pilnoms dvidešimt keturioms valandoms nelaimingas technikas Arthuras Couroublé buvo atsisveikinęs su kėtik mylėtu pasauliu. Mirė labai kentėdamas. Nuo menko įpiovimo...

Prancūzas ūkininkaitis Robertas Gueitas vasaros metu vežė namo iš lauko kviečius. Su sėute Rida krovė kviečių pėdus į vežimą. Robertas priimdamas aukštai ant vežimo iš merginos pėdą, kažkaip neatsargiai per arti pritraukė prie veido ir vienas šiaudas įlindo jam į nosį. Šiaudas buvo gerokai pasidavęs priekin, storas ir tvirtas, tai Robertui subėdė nosies vidų. Truputį nubėgo kraujas, skaudėjo, bet, artinosi lietus žmogus į sužeidimą nekreipė reikiamo dėmesio ir dirbo toliau. Spėjo prieš auđrą grįžti su kviečiais namo, bet dar ant vežimo bebūdamas ūkininkaitis apalpo. Rida

tik pamatė apalpusį brolių tar-tum negyvą krintantį nuo vežimo. Pro nosį ir gerklę pasirodė daug kraujo. Kraujas nesidavė sulaukomas. Atvažiavęs gydytojas rado Robertą be sąmonės. Buvo ne tik netekęs gausiai kraujo, bet ir smarkiai surardytas gerklės vidus. Šiaude būta nešvarumų, kurie padarė neįgijamą darbą, kurs persimetė į galvos smagenis. Robertas Gueitas greit mirė.

Prancūzas siuvėjas Laurentas Leydre įsidūrė adata pirštą, užsinoūdino kraują ir nesulaukęs ne dvejų parų mirė. Vincentas Lenormandas valgė su šeima pusryčius. Ar žmogus valgymas skubėjo, gal kas sutrukė, kad, vienu kasneliu užsikosėjo. Užspringo. Griebtasi skubiai įvairių priemonių, tačiau kėsnio dalis buvo patekusi ne į tą gerklę. Maistas nuėjo į plaučių angas ir nelaimingas Vincentas Lenormandas užtroško. Panašiu būdu Bordeaux ligoninėje mirė panelė Gernierytė, banko tarnautojas Dugeinovas. Menka kėsnio dalelė paklydo ir atnešė nelauktą mirtį sveikiems, apie mirtį dar nesvajojantiems tik ką sveikiems žmonėms.

Labai daug užregistruota atsitikimų, kur mirties priežastimi ar didelių ligų sukėlėjais buvo taip pat niekingai menki dalykai. Sultanas Lendrinus vieną dieną pajuto nepaprastą viduriuose skausmą. Kreipėsi į gydytojus, kurie visai į jį vertė, bet nieko neužtikino. Žmogus girtaitėsi nuo skausmų. Tuomet buvo nugabentas į ligoninę, persi viestas ir vienos žarnos sienelė jie rastas įlindęs dantų šepetuko šerys. Mes žinome žmogaus žarnų savybę, kad jos nebijo

nei adatos ar kito smailaus daikto. Adatai palietus plaukuotą žarnų sienelę, ji pasitempus pa-sitraukia ir taip varo adatą tolyn iki tampa nebekenksminga. Bet, rašo užsienio spauda, yra tokių nelaimingų žmonių, kad paprasčiausias aštresnis plaukelis jau kasa jiems juodoje žemėje duobę. Daug ir mirusių.

Bet mažiausia priežastimi didelę nelaimę sukėlusią, tur būt buvo voratinklis. Buvo taip. Jugoslavijos ūkininkas Pnedėjus praeitos žiemos vieną vakarą nuėjo į klojimą atnešti gyvuliams nakčiai pašaro. Matyti jau temo o ir iš viso. ypač skubant, sunku įmatyti voratinklį. Staiga Pnedėjus pajuto kairėje akyje didelį skausmą. Skausmo, matyti, būta begaliniai didelio, kad suaugęs vyras net kaukdamas bėgo į namus. Užspaudęs skaudančią akį žmogus neturėjo kada žvalgytis bebėgdamas užbėgo ant šulinio. Visa jėga užgriuvo ant rentinių ir įvirto į šulinį. Nemiškiiai, išgirdę nežmonišką tėvo šauksmą išbėgo pažiūrėti ir gelbėti. Tik pamatė be dvasios, užimta akimi, bėgantį savo maitintoją. Kai jie išskėtė rankas nežinodami kas daryti stovėjo, tėvo tuo metu kaip tik pribėgta prie šulinio. Visų aki-vaizdoje jis suklupo ir dingo šulinyje. Klaukus šiurpulingas šauksmas išsiveržė pro visų burnas ir puolė gelbėti. Spėjo žmogų ištraukti gyvą; tačiau jis per visą žiemą sirgo. Nedaug reikėjo ir mirti. Dulkėmis aplipusi voratinklio gija jo akiai nepakenkė, nes ašaros ir vanduo akį išplovė ir nieko jai neatsitiko.

JUOKAI

PAVOJINGOS PAVOJINGOS PAVOJINGOS

Plikis gavęs na...

Norėčiau išvysti gimtinę.

K. Č. Lietuvis.

Norėčiau išvysti dar kaimą giminį. Nors elgeta, eidamas naktį pro šalį. O tėviškė mano, brangiausia Tėvyne Bastytis kam istrėmei sūnų bedalį!

Kur topelis snaudžia, kur ievos šlamena, Norėčiau pagerti vandens iš šaltinio. Kiek tėviškė grožio, gyvybinio meno — Ten alpstančią širdį džiaugsmui atgaivina.

Norėčiau išvysti dar kaimą giminį, Nors elgeta, eidamas naktį pro šalį. Nukrist gal sunkiausias akmuo nuo krūtines. Jei mylimai tarčiau nors vieną žodelį.

Neteks jau matyti kaip žydi vosilkos, Kaip rasos pievelėj gėles išdabino. Klajosiu po svetimą kraštą, lyg vilkas, Minėdamas savo prakeiktą likimą.

1939. V-21 d.,
Santa Barbara.

paskyrimą į kitą miestą, turi kurį laiką atsiskirti su savo sužadėtine. Atsiskyrimas nebūtų toks baisus, jei jo sužadėtine taip nežmoniškai neverktų ir ne dejuotų, bijodamosi atsiskyrimo pasekmių.

— Neverk, brangioji, — rami ir Plikis savo sužadėtine, — gal per metus uždirbsiu daugiau pinigų ir tave ten pasiimsiu.

— Per metus, per metus, — žliumbia sužadėtine, — per tiek laiko aš jau kito galiu būti.

PATI ŽINOSI.

— Onyte, tu gražiausia moteris pasaulyje!

— Aš džiaugiuos, brangusai, kad mudviejų skoniai vienodi!

PADORUS PIRKĖJAS.

— Na, mielas pone, jau beveik visą mūsų plokštelių rinkinį aš išgrojau. Ar Tamstai kuri nors patiko ar dar pamėginti

keletą?

— Ne, nebereikia, jau tur būt, nustoję lijęs.

MAŽUTIS SKIRTUMAS

— Pone Slankiau, — tarėsi nas, — į laukiamąjį jėgą koks ponas, kuris nori su tau pakalbėti.

— Ar nepasisakė, kas jis vienas? — klausia Slankiau.

— Sakytė nesiskakė kas, sakosi atėjęs su sąskaita.

— Jei mokėti nori, tai kviesk tuoj įeiti, o jei gauti kviesk atsisėsti.

PAAIŠKINO.

Ona šoka valsa. Jos pamiš klausia:

— Ar tamsta mėgsti valsi?

— Beprotiška! — susijau-

si šnibžda Ona.

— Tad kodėl jo nemotė šokti.

Vaikų Kampelis

Mano draugas pasindėnus.

(Tąsa iš 21 Nr.)

Šautuvą pasidedu po ranka. Vos spėja sutemti, ir aš, baimės ir nuovargio nukankintas, kietai užmiegu.

Naktį mane pažadina keistas triukšmas. Įsiklausau. Rodos, kad kažkur netoli žmonės šūkalia, dainuoja. Aš savo lizde tvirtai atsistoju ant storų šakų, pridedu prie burnos rankas ir iš visų jėgų sušunku: „Gel-bė-ki! Aš pa-kly-dau! Gel-bė-ki!“ Nutyliu ir klausau. Jie vis dar dainuoja. Vadinasi, manęs neišgirdo. Aš vėl šaukiu. Pagaliau jie nutyla. „Dabar aš jau išgelbėtas!“ pamanau sau ir laukiu kada jie ateis. Kartais sušunku kad jie žinotų kur aš esu. Po kiek laiko išgirstu kalbančius žmones. Kažkas greit ateina su žibintais rankose. „Aš čia, me dyjel!“ linksmas sušunku jiems. Pasimu šautuvą ir ruošiuosi leisti žemyn. Staiga mane pačiupo kažkieno rankos, ir aš nė nepajutau, kaip atsidūriau ant žemės. Žiūriu — aplink mane apstoją būrys pusnuogių raudonodžių žmonių, apsiginklavusių vi lyčiomis ir galvas pasiopusių

paukščių plunksnomis. Aš nusi-gastu, imu spardyti ir rėkti: „Leiskit! Aš nenoriu... Leiskit!“ Bet jie manęs nepaleidžia. Jie man sako kažkokius keistus žodžius, kurių aš nesuprantu. Da-bar aš prisimenu skaitytas kny-gas apie indėnus ir suprantu, kad čia indėnai. Truputį aprims-tu. „Jie ne tokie baisūs, kaip negrai!“ galvoju vienas sau. „Tikriausiai jie žmonių nevalgo tai ko man bijoti?“ Ir aš pasi-darau visai drąsus. Tuo tarpu vienas indėnas atima iš manęs šautuvą ir nubėga į mišką. Pa-galiau visi indėnai pasijudina iš vietos. Netrukus mes pasie-kiame aikštelę, kurioje dega lau-žas. Indėnas, kuris iškėlė ma-ne iš medžio ir visu kie-liui nešė, ties lauzu numeta ma-ne ant žemės. „Tur būt, jie ma-ne sudegins savo dievų garbei!“ galvoju ir dairausi aplink, svars-tydamas, kaip čia nuo jų pas-prukti. Staiga iš kaž kur prieš-mane išdygsta indėnas su šautu-vu ir į mane šauna. Kiti indė-nai puola prie jo. Aš užsimer-kiu. Neišgirdęs šūvio, pagalvo-ju: „Tur būt, aš jau negyvas!“ Atsimerkiau. Žiūriu, kad tas in-dėnas, kuris laiko rankose šau-tuvą, dreba. Dabar aš prisime-nau, kad šautuvas neužtaisytas,

nes, išeidamas iš namų, aš už-miršau pasiimti šovinių. O indė-nas tikriausiai mano, kad aš esu užkerėtas žmogus, kurio ne-galima nušauti, ir dėl to dreba iš baimės. Iš jo šautuvą paima aukštas, tvirtas indėnas, tur būt jų vadas, ir atiduoda jį man. Aš paimu šautuvą ir, prisiminęs al-ki, pradedu jiems aiškinti, kad noriu valgyti. Jie mane tuoj su-prato ir atnešė daug įvairiausių valgių. O kokie skanūs vaisiai! Aš valgau juos, o indėnai tuo tarpu ratu apstoja aplink laužą, ima šokinėti ir dainuoti. Paskui jie susėda, sudarydami mažą ra-telį aplink laužą, ir vienas indė-nas užsirikė pypkę. Ir mane jie tarp savęs pasisodina, ir duoda užtraukti vieną dūmą. Ta-da aš suprantu, jog tai yra tai-kos pypkė. Vadinasi, jie nori su manimi gražiuoju gyventi! Kaip geriausias savo drau-gams, aš visokiais būdais imu jiems aiškinti, jog esu paklydęs ir nerandu namų. Rodos, kad jie mane suprato.

Kai išaušta ir lauže išblėsta paskutinė ugnies kibirkštė, mes iškeliuojame. Mane veda pats indėnų vadas, ir mudu einam pirmieji. Jis rankose neša šautuvą. Kur mes einam, nežinau, bet tvirtai tikiu, kad jie no-ri man padėti surasti namus. Ir neapsirikau. Dar saulė nebuvo pakilusi aukščiausia vieton,

kai mes išėjome iš miško, ir pa-matau savo trobas. Matyt, in-dėnai ši didžiulį mišką taip ge-rai pažįsta, kaip tu savo sodą.

Visi indėnai liko pamiškėje, o jų vadas nuvedė mane ir ati-davė tėvams. Tėvai sutinka ma-ne su džiaugsmo ašaromis aky-se. Sesutė Irena taip pat verk-dama bėga prie manęs, bet, pa-mačius indėnų, nusigąsta ir bi-žo arčiau prieiti. Mano tėvas dė-koja indėnų vadui, kad jis ma-ne išgelbėjo, ir siūlo jam dova-nų — šautuvą. Indėnas uždėda ant savo širdies ranką ir pakra-tu galvą. Man rodos, kad tuo jis nori pasakyti, jog jis yra taikūs žmogus ir mūsų draugas. Matyt, ir tėvelis šiuos ženklus taip pat supranta, kaip ir aš, nes rodo jam mūsų namus ir aiš-kina, kad visados juose jis bus sutiktas kaip mielas svečias.

Su indėnų vadu atsiskyrėme, kaip geriausi bičiuliai. Kol jis pasiekė mišką, aš stovėjau kie-me. Kai jis atsiskurdavo, aš jam draugiškai pamosuodavau ran-ka.

Štai, mielas mano Kazeli, kas gali atsitikti Brazilijoje!

Žinai, čia gyventi įdomu, bet ne taip miela, kaip Lietuvoje! Kai aš užaugsiu ir užsidirbsiu daug pinigų, tai grįšiu savo tė-vynėn. Tada atpirksiu savo tė-viškę, ir dar daugiau žemės nu-sipirksiu, ir, kol gyvas, ten gy-

vensiu. Tada mudu vėl prame dažnai susitikti ir pasita-ti.

Parašyk, kaip gyvenai, ka-ki. O kaip gyvuoja katė? netingi peliauti? Tai tuos viskas. Lik sveikas!

Tavo draugas Albinas

Aš parašiau jam ilgą ilgą-lą. Papasakojau, kaip gyvuo-ju. Taip pat parašiau, kad kate-ri tris juodus kačiukus, kuriuos aš labai myliu ir visus au-pi. Kol kas atsakymo iš jo dar gavau, bet tikiuosi, kad jis mirš manęs, ir kai tik bus te, tai man vėl parašys.

Kazys Papečys

ISNAUDOJA PROGAS.

— Tamsta labai apsiskaitė!

— Taip, aš labai daug ska-it ir skaitau tik tada, kada reik-laukti žmonos kol ji apsi-rei-

NESUSIVOKĖ.

Direktorienė: „Mielasis vy-r, aš negaliu pakęsti ligiau ty-pykės dūmų!“

Direktorius, išėmęs iš dūm-pypkė: „Jonuk, išnešk ją lauk-„Gerbiamąją ponią ar pyp-ponė direktoriau?“

LIETUVIAI IR SVETIMŠALIAI,

Pasų vertimas tik 98800

Interiorų siūniamie legalizuota vertima registruotame laiske. Už vertimą i interiora reikia prisūsti 155000.

PRISIEKUSIS VERTĖJAS

Dr. Genoplos Moreira da Silva

RUA DIREITA, 64 (3 andar sala 1) Tel. 2-0226 S. Paulo.

Daktaras

A. Jazara-Snege

(Maskvos gydytojas nuo 1914 m.) Vidaus ligos, chirurgija, venėrijos ir moterų ligos.

Priėmimas nuo 9 - 12 v. ryt. ir 3 - 7 v. v.

LADEIRA PORTO GERAL 12 sobr. (kampus Boa Vista ir 25 de Março) 2 andar, salas 4 e 5 Gyv. butas ten pat 5 aukšte. Tel. buto 2-5068.

PRISIEKUSIS VERTĖJAS

DR. WLADIMIR DE THIMÉ

Rua Direita Nr. 36

Tel. 2-6255

1105000 Svetimšalių registracija su „carteira de identidade“.

Daro dokumentų vertimus i interiora, prisūnčiant norimus išversti dokumentus ir 258000 pinigais.

Dr. Paulo Licciardi

Santa Casa Gydytojas-Operatorius

SKILVIO, KEPENŲ, UTERO, OVARIJŲ, MĖNESINIŲ PER TURBACIJOS, HEMORAGIJOS, Šiūlio ir venerinių ligų gydymas. REUMATIZMAS ir vyrų bei moterų chroniška ir aštri GONOREJA gydoma pagal naujausius medicinos procesus. Egzema, kojų prakaitavimas, cukraus liga. Bendras gydymas anemijos, liesumo, negalavimų, lytiško silpnumo ir t. t. Bendra chirurgija.

Konsultorija ir gyvenamoji vieta RUA SILVA PINTO, 444 Priėmimas nuo 11 iki 12 val. ir nuo 15 ligi 20 valandos vakaro. Tel. 5-4175. KVIEČIAMAS VYKSTAI NAMUS BET KURIĄ VALANDĄ DIENĄ IR NAKTĮ.

Dr. Adolpho Taubkin

ADVOKATAS

(Diplomuotas Sāo Paulo fakulteto)

Civilinės ir prekybinės bylos, kontraktai, (ipotekos, žemės pirkimas ir pardavimas ir t. t.) skolų išreikalavimai ir visi kiti juridiniai reikalai.

Raštinė: Rua Direita Nr. 2, 2-as aukštas, salė 5. Telef. 2-4214. Atidaryta: nuo 9 iki 11 ir nuo 3 iki 5 v. v.

KALBA LIETUVISKAL.

PIJAUS RUTKAUSKO

VYRIŠKŲ IR MOTERIŠKŲ RŪBŲ SIUVYKLA

„ROYAL“

Atlieka darbą greitai, sąžiningai, gražiai, punctualu. pigiau negu kitur. Siuvama pagal naujausią madų modelius. LIETUVIAMS NUOLAIDA.

Didelis įvairiausių medžiagų (vietinių ir užsieninių) pasirinkimas.

SIUVAME IR IŠSIMOKĖJIMUI LABAI LENGVOMIS SĄLYGOMIS. UŽEIKITE ĮSITIKINTI!

Rua Duque de Caxias Nr. 627 S. Paulo.

Seniausia lietuviška siūvykla mūsų kolonijoje.

Medžiagas perka didelėmis partijomis, todėl ir kostiumai mūsų siūvykloje pigiau, kaip kitur.

Taip pat turime gatavų kostiumų ir kelnų vilnonės medžiagos po 385000, pusvilnonės - 185000 ir brimo medžiagos kelnės nuo 68500.

Didelis pasirinkimas gatavų darbinų rūbų.

Kaune diplomuoto siuvėjo JUOZO ŠLIKTOS Siūvykla „KAUNAS“. Rua Duque de Caxias Nr. 40, S. Paulo. (prie Sorocabano st.)

PRISIEKUSIS VERTĖJAS.

MIGUEL OCHOAQUE

Rua 15 de Novembro Nr. 193.

Tel. 2-6393

Verčia iš visų kalbų įvairius dokumentus kaip va: kontraktus, visokius liūdėjimus ir t. t.

Paruošia įvairius dokumentus įvairiuose atsitikimuose: Chomadoms ir pilietybės įgijimui.

DANTISTAS

JOSE LEVKOVITS

Rua Silva Pinto, 264 sobr.

Sāo Paulo. Tel. 5-4954

Diplomuotas Europoje ir Sāo Pauly, su daugelio metų praktikos. — Blombuoja dantis už 105000 su parcelana, arba sidabru. — Darbas garantuotas. Traukia dantis be skausmo už 58000 Atidaryta dieną ir naktį.

Vokiečių fotografijų įstaiga

„BERNARDO“

Isteigta 1890 metais

Atlieka įvairius darbus foto grafijų srity. Specialybė pa didinime, o taip pat su dažais.

Darbas greitas, sąžiningas ir pigus. Vyksta į namus fotografijų reikalais. Daro iš fotografijų naujas.

ARTHUR SCHMIDT

Rua S. Caetano, 447 (sen. nr. 111). Tel. 4-5576 S. Paulo

Alfaiataria Estan

Stasio Šliktos Siūvykla „Estan“

RUA CONCEIÇÃO, 79-A [prie Luz stoties] Tel. 4-1940 yra žinoma visai lietuvių kolonijai. DIDELIS PUKIAUSIŲ MEDŽIAGŲ PASIRINKIMAS. DARBAS GREITAS IR SAŽININGAS. Prie siūvyklos veikia moteriškų rūbų skyrius, kur siūvami paltai ir kostiumai. Šį siūvyklą atidaryte skyrių ant rua Dr. Almeida Lima, 19.

ŠILTI VALGIAI IŠTISA DIENĄ

Eisbeinas \$500
Caxia \$500
Kotletas su ryžiais 1\$200
BRAHMA CHOPPS. Geras patarnavimas
BARAS IR RESTORANAS „LEÃO“
Av. Sāo João, 284 (prie centr. pasto)

Lietuviška Spaustuė BALTECA

Labai pigiai ir gražiai atlieka visus spaustuėvės darbus. Lietuviams nuolaida.

Užėikite įsitikinti

A. BUMBLIS

R. Joāo Theodoro, 194

TEL. 4-8453

DR. S. MEITIN

DIPLOMUOTAS VOKIETIJOJ IR RIO UNIVERSITETO Vidurinių, venerinių ir nervų ligų specialistas. Priima nuo 2 iki 6 val. vakaro. Kalbama lietuviškai. KONSULTORIJA: Rua Barão de Itapetininga Nr. 139 salė 8—9 Tel. 4-0715

MECHANIKAI - SPECIALISTAI

FILIFE & SOARES

Alameda Barão de Limeira, 324

Perka ir parduoda įvairių tipų motociklus ir jų dalis. Taiso, dažo ir nikeliuoja motociklus ir jų dalis. Darbas greitas ir garantuotas. Didelis įvairių vartotų ir naujų motociklų pasirinkimas. Kainos labai pigios. Užėikite įsitikinti.

Lietuviams, atėjusiems su šiuo skelbimu darome stambią nuolaidą.

Lietuvių Dėmesui

SIUVYKLA

„RŪBAS“

Siūvami rūbai sulig naujais mada, darbas atliekamas diplomuoto ir su didele praktika siuvėjo. Darbą atlieku sąžiningai ir už jį atsakau. Didelis pasirinkimas įvairiausių medžiagų; galima kreiptis iki 9 val. v. ir sekmadieniais.

Atsakovasis siuvėjas

JONAS ČIŽINAUSKAS

67 Avenida Zelina 67

DR. BORIS CHIPIAKOFF

RUA YPIRANGA, 193 (kėrtė rua Santa Ephigenia)

Tel. 4-0316

Vidurinės, nervų, odos ligos. Speciali venerinių ligų klinika. Visiškai genorejos išgydymas per 10—15 dienų su garantija. Konsultorija atidaryta iki 9 val. vakaro. Sekmadieniais nuo 10 iki 12 val.

Daržai išsimokėjimui

500 metrų nuo stoties Carvalho de Araujo, suburbio Central do Brasil, C.A.I.C. skirsto ir parduoda už mažą išsimokėjimo mokesčią didelį daržą — abacara — kur yra tūkstantčiai šių medžių: Peveiras, Videiras, Abacateiras, Jaboticabeiras, Laranjeiras ir daugelį kitų vaismedžių. Išsimokėjimui parduodamas geras namas iš kiti pastatai su žemės sklypais. Dalis daržų su geru malkų mirkų, kurį galima parduoti po 500 reišų metrą. Traukiniai išėina

iš stoties Norte: 7,54; 9,05; 10,04; 11,10; 12,14; 14, 30.

Raštinė: Rua Sāo Bento 17, Tel. 2-7549, S. Paulo. Sekmadieniais: teirautis prieš stotį Carvalho de Araujo krautuvėje pas Antonio Kirsten.

LIETUVIŠKA SIUVYKLA

„VILNIUS“

Siūva vyriškus ir moteriškus rūbus, kostiumus, paltus ir t. t. Didžiausias įvairių medžiagų pasirinkimas.

SIUVAME IR IŠSIMOKĖJIMUI TIK PO 205000 I MĖNESĮ. Mūsų siūvykloje galite pasisiūti rūbus ir neturėdami pakankamai pinigų.

Centras:

Skyrius:

Rua da Mooca, 3027. Tel. 2-8854

Pr. Julio Mesquita 60. Tel. 4-5015

Laivokortės i Lietuva ir is Lietuvos pigiausiomis kainomis

Duodame patarimų visais išėivybės klausimais. Negalintiems atvykti i Sāo Paulo i užklausimus atsakome raštu. Rašyt galima lietuviškai arba kuria nors kita kalba. Darome pinigines perlaidas i Lietuvā hitais per Lietuvos Bankā. Perkame ir parduodame dolerius ir kitā svetimā valiutā geriausiomis kainomis. Patarnavimas greitas ir sąžiningas.

CASA BANCARIA J. FRIZZO

ESTAB. Ikurta 1900 m.

Rua Maua 207 kamp. rua Conceiçāo prie pat Luz st

Istaigos darbo teisingumas garantuotas 100:000:000, kurie padėti valstybės banke. Kalbama lietuviškai. Istaiga atdara kasdien nuo 8 val. ryto iki 6 val. vakaro, sekmadieniais tik ligi 12 val.

Ivairios žinios

Vėl neramu Palestinoj.

Palestinoje prasidėjęs bruzdėjimas prieš anglus ne tik nesiliauja, bet dar didėja. Anglija pasiuntė į Palestiną sustiprintus kariuomenės būrius. Anglų valdžios įsakymu Jeruzolime laikinai uždaryti visi kino-teatrai.

Ivairiose Palestinos vietose vis dažniau įvyksta susirėmimų tarp arabų, žydų ir anglų policijos bei kariuomenės. Paskutiniu metu prieš anglus smarkiai pradėjo bruzdėti ir žydai, kurie reikalauja laisvos emigracijos ir kitų žydams teisių.

Anglijos karalius Jurgis Kanadoje.

Kanadoje dabar vieši Anglijos karalius Jurgis VI, kuris važinėja po visą šalį, sako kalbas ir yra oficialiu Kanados vyriausybės svečiu. Anglijos karalius Jurgis VI Kanadoje visur sutinkamas su didžiausiomis iškilmėmis ir entuziazmu.

Laikraščiai rašo, kad karalius Jurgis VI šio savovizito į Ameriką proga oficialiai pakviesias Amerikos prezidentą Rusveltą aplankyti Angliją. Spėjama, kad prezidentas Rusveltas kvietimą priimsias.

Savanoriai išvyksta iš Ispanijos.

Italų ir vokiečių savanoriai,

kurie kovojo prieš vyriausybinius gen. Franco eilėse, šiomis dienomis išvyko iš Ispanijos. Į Hamburgą atplaukė virš 5.000 vokiečių savanorių. Italų savanoriai atplaukė laivais į Napoli uostą.

Grafiénė Ciano São Pauly.

Į São Paulo atvyko Italijos užsienių reikalų ministro grafo Ciano žmona, kuri yra Musolinio dukte. Grafiénė Ciano S. Pauly iškilmingai priimta ir pagerbta.

Didelė statyba S. Paulo mieste.

Laikraščių pranešimu, šįmet São Paulo miesto statyba žymiai didesnė už praeitų metų statybą. Šįmet ypatingai daug statoma didžiuliu namų po 10, 12 ir daugiau aukštų.

— Ivairiose Italijos vietose iškritę smarkūs ledai, kurie pridarė milžiniškų nuostolių žemės ūkyje.

— Amerikos militarinė misija su generolu Marshall priešaky lankėsi São Paulo, Santos, Curitiba miestuose ir dabar išvyko į Rio Grande do Sul estadą.

— Brazilija šįmet tikisi išvežti žymiai daugiau medvilnės kaip pernai metais.

Miguel Bortz. KOMERCINĖ RAŠTINĖ

Adresas: Rua da Graça, 72. S. Paulo.

Svetimšalių registracija ir po licinės „kadernetos“ pagal įstatymus. Darbas greitas, garantuotas ir pigus.

Kalbama lietuviškai, rusiškai ir vokiškai. Interesantai priimami nuo 8 val. ryto iki 10 val. vakaro. Sekmadieniais — visą dieną.

Kadernetas

Svetimšaliams greitai, be laiko gaišinimo pasirūpina

GERMANO PUENTE

RUA MAUA, 207 /Prie Luz stoties/.

Pasiinformuoti galima ir pas H. Vagnerį — Villa Zelina, rua Quatro Nr. 21.

Puikūs žemės sklypai.

Ant Alto da Quinta Para da (Penha).

Parduodami gražūs žemės sklypai iš 8 x 50 kv. metrų ilgalaikiam išsimokėjimui be nuosimčių ir be įnašų, mokant tik po 65\$000 mėnesį. Vieta aukšta, sveika, su visais patogumais. Sklypai randasi ant

RUA FRANCISCO MORENGO.

Informacijos vietoje, arba pas

Julio

RUA SÃO BENTO, 290 6. andar sala 14 S. PAULO.

— Gegužės 31 dieną Berlyne pasirašyta nepuolimo sutartis tarp Danijos ir Vokietijos.

— Bulgarija sutinka prisiekti demokratinių valstybių ko, bet nori, kad Rumunija žintų jai pietų Dobruđijos

— Varšuvos spauda smarkiai puola vokiečius ir protestuoja prieš lenkų persekiojimą Vokietijoje.

(tąsa iš 2 pusl.) mokyklą. Vietos lietuvių mokykla, kad mok. S. Bakšys pusantr mėnesio išmokęs mokėsi, negu vietos pradžios mokykloje išmokoma per mėnesį.

Be Vila Merity Rio de Janeiro mieste teko aplankyti J. J. manausko, brolių Girnių, J. J. rausko dirbtuves ir atskirti tos lietuvių šeimas.

Rio de Janeiro lietuvių mokykla ir pasiekimais tenka džiaugtis. Kiekvienas lietuvių aplankęs Rio de Janeiro lietuvių koloniją išsivežs iš jos labai gražių įspūdžių, kurie ilgai neišdys iš atminties.

RIO DE JANEIRO LIETUVIAMS ŽINOTINA

Lietuvius siuvėjas JONAS DUMBIAUSKAS, neseniai baigęs Rio de Janeiro m. vimo akademiją, siuva paprasčiausius madas kostiumus ir vyriškus rūbus. Lietuviams daro nuolaidą. Savieji palaikykite juos!

J. Dumbiauskas, rua Saenzendor Euzebio, 75 Rio

SVETIMŠALIŲ LEGALIZACIJOS

Techniškas ir greitas, be laiko menų paruošimas.

Direktorius — ANSELMO OLIVEIRA

Vedėjas — OLIVIO NOVIKAS RUA JOÃO BRICOLA, 14. andar sala 735. Predio Pinguetynguy Telef. 3-4390. S. Paulo Nuo 8-12 val. ir 14-18 val.

Kodėl Tauستا negyveni savuose namuose?

Jei dėl pinigų stokos, tai Tamstai patariame kreiptis į Companhia Commercial e Imobiliaria de S. Paulo, Rua Alvares Penteado Nr. 24 kuri Jums parduos namą MĖNESINIAM IŠSIMOKĖJIMUI NUO 85\$00 ir MĖNESI. Mūsų namai yra moderniški, su visais patogumais pastatyti Vila Robertinoje, kuri randasi 14-tame kilometre prie São Paulo-Rio de Janeiro plento, arti São Miguel miestelio, kuriame veikia vienas iš didžiausių fabriku Pietų Amerikoje A Nitro Chimica. Šiame fabrike visada yra vietų darbininkams. Mūsų nuosavybės dokumentai garantuoti ir registruoti Federalinės Vyriausybės Nr. 71 1939-II 1 d. Smulkesnių informacijų galima gauti vietoje arba raštinėje Rua Alvares Penteado Nr. 24 (Banco Noroeste rūmuose) Tel. 2-4638. Reikalingi taip pat pardavėjai

Vila Zelinos gyventojų žiniai

Vila Zelinos žemių savininkas SOCIEDADE DE TERRENOS VILLA ZELINA praneša savo sklypų pirkėjų ir bendrai suinteresuotų svetimšalių žiniai, kad advokatams Amaury Couto de Magalhães ir Oswaldo Gonzaga yra pavesta atlikti svetimšalių registracijos ir legalizacijos reikalus. Sociedade de Terrenos Vila Zelina, norėdama padėti savo klientams, sutarė, kad už užregistruotą svetimšalio kadernetą ir su tuo susištus dokumentus bus imama tik 120\$000 išsimokėjimui po 20\$000 mėnesį. Registracijos ir dokumentų išrūpinimas bus atliktas greitai, sąžiningai ir registruojantiems nereikės mesti darbo ir gaišti daug laiko. Visas informacijas tuo reikalu teikia ir paruošia dokumentus Karlos Korkiško Av. Zelina, 33, arba centralinė raštinė Praça Antonio Prado, 31.

Pagal veikiančią įstatymą visiems svetimšaliams būtina reikalinga registruotis, nes po gruodžio 22 dienos neužregistravę svetimšaliai negalės Brazilijoje dirbti jokio darbo. Taigi, ilgai nelaukdami pradėkite tvarkyti savo registracijos reikalus dabar. PASTABA: Ta pačia proga pranešame Vila Zelinos gyventojų žiniai, kad norintieji nemokamai naudotis pašto dėžute savo laiškas ir korespondencijai, gali adresuoti į Caixa Postal 4444 ir laiškus atsiamti pas K. Korkiško, Av. Zelina, 33.

Naujai Nacionalinei Industrijos ir Susisiekimo Istaigai

su pagrindiniu kapitalu 5.000.000\$000 artimiausiu laiku bus reikalingi staliai, šaltkalviai, kalviai, soferiai, „cobradorai“ ir paprastieji darbininkai. TECHNINIAMS IR ADMINISTRACIJOS DARBAMS SU GERU ATLYGINIMU. Iš anksto užsirašyti ir visas informacijas galima gauti kasdien nuo 1 1/2 ligi 16 val. Av. Rangel Pestana, 12 3-o andar sala 309--312 (Prie Largo da Sé)

DR. A. CANDIA
SIFILIS, GONOREJA VISOSE STADIJOSE
GYDOMA MODERNIŠKIAUSIAIS BŪDAIS
KAINOS ŽEMOS. Palengvina mokėjimo sąlygas.
RUA BARÃO DE ITAPETININGA, 242 3º and.
Tel. 4-0218 São Paulo.
Priima nuo 9 iki 12 ir nuo 2 iki 7 val. vak.
Sekmadieniais nuo 11 iki 12 val.

SOFERIŲ MOKYKLA IR DESPASANTAS

Išrūpina leidimą automobiliams, taip pat ivairius leidimus iš estado ir municipalinių istaigų, rašo ivairius prašymus, išrūpina dokumentus soferiams ir konduktoriams, daro pasų ir dokumentų vertimus, įgauna pažymas visas ir naturalizacijos dokumentus. SVETIMŠALIŲ LEGALIZACIJA ir t. t. Darbas greitas, sąžiningas ir pigus.
J. GRAGNANO & IRMŪS
Rastinė: Soferių mokykla:
Rua Lib. Badaró, 314 Av. Rangel Pestana, 1010
Sobreloja-sala 6 tel. 2-6974

CASA RUSSIA
RUA LIBERO DE LIMA NR. 606 TEL. 5-6724
Praneša savo klientų žiniai, kad Velykų šventėms gaavo didelę partiją TIKROS LIETUVIŠKOS VALSTYBINĖS DEGTINĖS. Turime taip pat ivairiausių užsienių ir vietinių gėrimų, maisto produktų, ivairių konservų, grybų, silkų ir kt. Maisto ir gėrimų didžiausias pasirinkimas pigiau siomis kainomis. Be lietuviškos, turime tikros degtinės ir iš Lenkijos, Latvijos ir Estijos. Užeikite įsitikinti ir pūsute mūsų nuolatiniams klientams.

SVETIMŠALIŲ „CARTEIRA DE IDENTIDADE“

Išdavimas ir registracija atitinkamoje Delegacijoje jau prasidėjo gegužės 4 dieną. Visi abiejų lyčių svetimi aliai nuo 18 iki 60 metų amžiaus privalo išsitioti „carteira de identidade“ ir registruotis. AGENCIA RALICKAS teikia visas tuo reikalu žinias ir paruošia visus legalizacijos dokumentus carteira išdavimui. Kreipdamiesi į AGENCIA RALICKAS sutaupsite laiką ir pinigus.
Rastinė atidaryta nuo 8 iki 18 val. RUA DOS GUSMOES 324 (arti Gabinete de Investigações) Bondo is Largo S. Bento: 1, 2 ir 13.

Lietuviškai Siūvyklai „KAUNAS“ ir kitas Duque de Caxias N. 10 Reikalingas siūvėjas padėjėjas prie švarkų mo ir vienas mokins kamam geras atlyginimas Galima kreiptis kiekvieną dieną.

REIKALINGOS SIŪVĖJŲ DARBININKĖS IR PADĖJĖJŲ SIŪVYKLĄ prie „sob m. I darbų. Darbas vietoje. kaitis: RUA SILVA PINTO kai S. Paulo. ku roj der Vo užt

CHIROMANTE
Mme. Sedefa Turėdama mokslo ir daugelio tyrimo šioje srityje, siūlo savo m. Nėturite pasisekimų ir esate gas savo seimoje arba komercijoje kokių nepasisekimų, kurie pesių? Norite sugrąžinti savo asmeni, kuris nuo jūsų atsiklyso pasiainti bile kokią blogybę? Norite geros kloties darbę? Yra kitų niūkliūčių? Negaisdami kreipiamės, kuri suteiks gerą patarimą, mas sąžiningas, garantuotas ir Lavapės, 262, bondė ir omibus Priėmimo valandos kasdien nuo iki 20 valandos, sekmadieniais Aplankykite, kad įsitikinti. Consulta 5500.